

ROKEN

Gaat u er eens lekker voor zitten. Steek gezellig een sigaretje op. Geniet. Inhaleer diep. Beantwoord dan de volgende vragen. Wat is de kans dat u, als u door blijft roken, longkanker krijgt? Wat is de kans dat u ten gevolge van roken aan een hartinfarct zult sterven? Hoeveel groter zijn deze kansen dan wanneer u niet zou roken? Hoeveel langer zou u in dat geval leven?

Geniet u nog zo van uw sigaret? Als u nog wat langer van het leven wilt genieten zou ik hem nu doven. Niet-rokers leven gemiddeld zo'n 6 jaar langer. Van alle longkanker sterfgevallen is 85 procent aan roken toe te schrijven. Het risico longkanker te krijgen is voor mannelijke rokers 20 keer zo groot als voor niet-rokers. Voor zowel mannen als vrouwen geldt dat roken de kans op een hartinfarct verdubbeld.

U gelooft mij niet? Laat u door de markt overtuigen. Op Internet kunt u bij een van de in Nederland actieve verzekeringsmaatschappijen zien wat het verschil is in premie voor een levensverzekering. Ik deed de test met een verzekering die een half miljoen uitbetaalt als ik voor mijn zeventigste kom te overlijden. Als niet-roker moet ik daarvoor f 3500 premie per jaar betalen. Zou ik roken dan was de premie f 5700, ofwel 60 procent meer. De markt schat mijn stervenskans als roker dus behoorlijk hoger in.

Deze week werden Europese ministers en het Europese Parlement het eens over een nieuwe tabaksrichtlijn. Deze beoogt het roken verder aan banden te leggen en het aantal doden ten gevolge van roken, in Europa jaarlijks zo'n half miljoen, te beperken. Vanaf oktober volgend jaar zal op de voorkant van een pakje duidelijk zijn aangegeven hoe schadelijk roken is, terwijl op de achterkant foto's van rottende tanden en zwarte longen kunnen worden afgebeeld. De EU volgt hiermee Canada waar dergelijke maatregelen reeds succesvol ingevoerd zijn. Zonder twijfel is dit besluit een van de beste die ooit in Brussel genomen werd.

In Nederland rookt nog steeds ongeveer de helft van de mannen en een derde van de vrouwen. Verontrustend is het geringe succes van het op jongeren gerichte ontmoedigingsbeleid. Meer dan 50 procent van de 18-jarigen rookt regelmatig en iedere dag beginnen in Nederland meer dan 250

jongeren met roken. Gegeven dat roken zo slecht is, is het grote aantal rokers verrassend. Zijn rokers niet-rationeel?

Uit enquêtes blijkt dat rokers de gezondheidsrisico's wel kennen, ze zelfs overschatten, maar dat ze deze tegelijkertijd verdringen. Een sigaret smaakt inderdaad niet meer als je tegelijkertijd denkt aan de afschuwelijke gevolgen voor je lijf in de toekomst. Foto's en tekst op pakjes confronteren rokers voortdurend met die gevolgen en kunnen effectief zijn. Men mag echter verwachten dat separaat neutrale omhulsels op de markt gebracht zullen worden die rokers in staat stellen zichzelf te bedotten. Meer is dus nodig.

Minister Borst heeft aanvullende maatregelen voorgesteld. Als het aan haar ligt worden sigaretten 50 cent tot een gulden duurder. Het idee is natuurlijk dat een flinke prijsverhoging jongeren er van kan weerhouden te gaan roken en dat, als rookwaar duurder is, rokers eerder zullen stoppen. Bijkomend voordeel is dat de schatkist extra gespekt wordt. Minister Zalm verdient nu reeds f 3,5 miljard per jaar aan het roken.

De millenniumactie "Dat kan ik ook" laat zien dat stoppen met roken zeer wel mogelijk is. Van diegenen die vorig jaar januari stopten, rookt een op de acht nog steeds niet. Dat prijsverhogingen effectief zijn om het roken te verminderen volgt uit Amerikaans onderzoek. Een prijsverhoging van 10 procent leidt tot 10 procent minder starters en verhoogt de kans op stoppen met 10 à 15 procent.

Al met al leidt zo'n prijsverhoging ertoe dat er zo'n 7 procent minder sigaretten en sjekkies worden opgestoken. Vertaald naar de Nederlandse situatie impliceert dit 350 minder doden ten gevolge van roken per jaar. Wilt u een van hen zijn?

Eric van Damme